

25 години Българско географско дружество

отъ

Ив. Батаклиевъ, Председателъ на дружеството

Презъ настоящата 1943 година се навършватъ 25 години отъ основаването на Българското географско дружество и се издава книга X отъ неговитѣ „Известия“, затова последната се обявява за юбилейна. На пръвъ погледъ четвъртвѣковенъ животъ на единъ наученъ институтъ, какъвто е нашето географско дружество, не е дълъгъ периодъ. Но въ България, която още нѣма $\frac{3}{4}$ вѣкъ свободенъ животъ и на която цѣлиятъ животъ бързо протича, случаятъ не е такъвъ. Този случай не е такъвъ особено съ развитието на българската географска наука, преуспѣването на която съпада съ периодъ на интензивно развитие изобщо на географската наука, задачитѣ на която станаха по-злободневни и значението ѝ бързо расте. Тъкмо животътъ на народитѣ и държавитѣ презъ периода отъ миналата до сегашната свѣтвна война постави на географията много сложни политически и стопански задачи, които сж не малко сложни и въ България, защото въ връзка съ кръстопѣтното си географско положение тя не може да остане незасѣгната отъ сждбоноснитѣ свѣтвни геополитически събития. Въ това отношение е интересно обстоятелството, че Българското географско дружество се основава въ 1918 година, която бѣше едно критическо време за България презъ първата свѣтвна война, и че сега 25-годишнината му съпада съ обединението на българския народъ. Трѣбва да се признае, че деятелитѣ въ нашето географско дружество, съответно характера на географската наука, допринесоха не малко за разсвѣтлението на нашитѣ национални и държавни въпроси.

Макаръ че между балканскитѣ държави България бѣ най-късно освободена отъ турско робство, развитието на географската наука въ нея не остана по-назадъ отъ това въ Сърбия и Румѣния, а Гърция и Турция въ това отношение сж съвсемъ задминати.

Следъ Географския институтъ въ Софийския университетъ, както по време, така и по значение за развитието на географската наука въ България, второ мѣсто заема Географското дружество. То е второто огнище на нашата наука, което подпомага Географския институтъ. Както е известно, главнитѣ за-

дачи на Българското географско дружество сж следнитѣ: да предприема географски изследвания, да обнародва монографии, които съставятъ неговата „Географска библиотека“ и най-вече да издава всѣка година по една книга отъ своитѣ „Известия“.

Въ развитието на нашето Географско дружество се различаватъ два периода. Първиятъ периодъ е отъ 1918 до 1932 година. Това бѣше повече периодъ на организация, презъ време на който излъзоха 4 книги отъ Географска библиотека. Вториятъ периодъ отъ 1933 година до днесъ се характеризира съ по-интензивна дейность, която се състои главно въ издаване всѣка година по една книга 15—20 печатни коли отъ Известията на дружеството. Въ тѣхъ се изнасятъ главно научни статии върху географията на българскитѣ земи. Известията на Българското географско дружество сж мѣрило за ръста на българската географска наука. Първата книга отъ 1933 г. бѣше юбилейна въ честь на патрирха на българската географска наука Проф. А. Иширковъ по случай 35-годишната му научна дейность. За списването на тази книга взеха участие и много учени-чужденци, главно германци. Въ сегашната юбилейна книга имаме честта да участвуватъ пакъ видни географи — чужденци, именно нѣколцина отъ най-виднитѣ географи професори въ Германия и Хърватско. За тѣхното драговошно участие, тукъ имъ изказваме отъ името на нашето географско дружество най-сърдечна благодарность.

Чрезъ размѣна съ Известията на нашето дружество, последното се намира въ връзка съ географскитѣ научни институти на множество страни. Разбира се, то се намира въ такава размѣна и съ множество научни институти, дружества и държавни учреждения въ България. Презъ този периодъ нашето дружество издаде и № 5 на Географска библиотека.

Вториятъ периодъ въ живота на Българското географско дружество се характеризира изобщо съ по-оживени връзки съ географитѣ въ чужбина и тѣхнитѣ дружества. Презъ този периодъ въ 1936 г. се устрои въ България IV конгресъ на славянскитѣ географи и етнографи, който бѣше важно събитие въ развитието на нашата географска наука. За неговата организация и изнасяне географското ни дружество взима най-активно участие.

Презъ този периодъ гостуваха на нашето дружество мнозина видни географи отъ чужбина, главно отъ Германия. Тѣ бѣха избрани за почетни или дописни членове на дружеството ни. Въ кръга на тѣзи научни приятелски отношения, наши географи гостуваха въ чужбина, като бѣха сжщо удостоени съ честта да бждатъ избрани за почетни и дописни членове.

По-нататъкъ трѣбва да се спомене, че презъ втория периодъ Българското географско дружество чрезъ свои пред-

ставители участвува въ международнитѣ географски конгреси: въ 1934 въ Варшава и въ 1938 г. въ Амстердамъ.

Трѣбва да се забележи, че цѣлата тази дейность на дружеството ни не се дължи само на неговитѣ ръководители, но и на членоветѣ му, както и на сътрудничеството на нѣколко сродни на географията научни институти и дружества. Безъ голѣмата, морална и материална подкрепа на дружественитѣ членове дружеството ни не можеше да се развива така интензивно. Членове на дружеството ни сж преди всичко свършилитѣ география въ нашия и чуждестранни университети, които сж учители въ гимназиитѣ и отчасти въ прогимназиитѣ. Поради тѣсната връзка между историята и географията, мнозина отъ гимназиалнитѣ учители по история сж сжщо наши членове. Освенъ това, поради широкия наученъ и общественъ характеръ на географската наука, мнозина отъ членоветѣ на нашето дружество сж видни инженери, лѣкари, юристи и др. Тѣ не малко допринасятъ за процвѣтяването на дружеството ни. Нѣкои отъ тѣхъ взиматъ най-активно участие въ дружествения ни животъ, какъвто е случая съ г. инж. Л. Божковъ.

Накрая нека пожелаемъ съ затвърдяване на обединена България създаване на по-сносни условия за развитие на нашето географско дружество, за да може то още по-добре да изпълни задачитѣ си.

25 JAHRE BULGARISCHE GEOGRAPHISCHE GESELLSCHAFT (Zusammenfassung)

In diesem Jahre — 1943 — sind 25 Jahre seit der Begründung der Bulgarischen Geographischen Gesellschaft verflossen und das X. Buch ihrer Mitteilungen, ist im Druck erschienen, aus welchem Grunde es als Jubiläumspann bezeichnet wird. Ein Vierteljahrhundert des Bestehens einer wissenschaftlichen Einrichtung, wie die Geographische Gesellschaft sie darstellt, ist in Bulgarien nicht wenig, da dieses Land sich noch nicht dreiviertel Jahrhunderts Freiheit erfreut und das Leben hier, nicht nur das wissenschaftliche, sondern auch das übrige, in raschem Tempo verfließt. Ausserdem hat zur schnellen Entwicklung der geographischen Wissenschaft in Bulgarien auch der Umstand viel beigetragen, dass Bulgarien von den Weltereignissen seit dem Weltkrieg nicht unberührt blieb. Unsere geographische Wissenschaft musste die völkischen und staatlichen gerechten Interessen des bulgarischen Volkes beleuchten und verteidigen. Und es ist bemerkenswert, dass die Bulgarische Geographische Gesellschaft im Jahre 1918 gegründet wurde, in dem für Bulgarien kritischen Jahr, und dass ihr fünfundzwanzigster Jahrestag mit der Vereinigung des bulgarischen Volkes zusammenfällt.

Nach dem Geographischen Institut an der Sofioter Universität ist die Geographische Gesellschaft der bedeutendste Herd für die Entwicklung der bulgarischen geographischen Wissenschaft. In dem Emporwachsen dieser Gesellschaft sind zwei Perioden zu unterscheiden. Die erste Periode bis zum Jahre 1932 war eine mehr organisatorische, es wurden einige Monographien als Sondernummern der „Geographischen Bibliothek“ der Gesellschaft gedruckt. Die zweite Periode von 1933 bis heute zeichnet sich durch intensivere Tätigkeit aus, die vor allem darin besteht, dass jedes Jahr je ein Band von den „Mitteilungen“ der Gesellschaft herausgegeben wird, die ein Masstab für den Hochstand der bulgarischen geographischen Wissenschaft sind. Der erste Band der „Mitteilungen“ der Bulgarischen Geographischen Gesellschaft vom Jahre 1933 war ein Jubiläumsband zu Ehren des ersten Geographieprofessors in Bulgarien, A. Ischirkoff, gelegentlich seines 35 jährigen wissenschaftlichen Wirkens. Er enthielt auch die Beiträge vieler Ausländer, hauptsächlich Deutscher. Auch an diesem Jubiläumsband haben lebenswürdigerweise wieder namhafte ausländische Geographen mitgewirkt — von Deutschen Professor H. Hassinger, Professor N. Krebs und Professor O. Schmieder, von Kroaten Professor A. Gavazzi. Für diese ihre bereitwillige Beitraglieferung sprechen wir ihnen im Namen der Bulgarischen Geographischen Gesellschaft unsern herzlichsten Dank aus.

Während der zweiten Periode hat sich unsere Geographische Gesellschaft in lebhaftesten Beziehungen zu den Geographischen Vereinen anderer Länder, besonders Deutschlands, befunden.

Iv. Batakliев
